

Резюмета на научните трудове на гл.ас.д-р Зорница Ганева

за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в БСУ, област на висше образование 1.Педагогически науки, професионално направление 1.3. «Педагогика на обучението по...» (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт), обявен в ДВ, бр. 83/17.10.2017г.

ПУБЛИКАЦИИ

№	Год.	ЗАГЛАВИЕ	Брой страници, Издателство
МОНОГРАФИЯ			
1	2017	Модел за игрова двигателна дейност в обучението по физическо възпитание в детската градина ISBN 978-619-7125-38-2 <i>Рецензенти: проф.дпн Магдалена Глушкова, проф.д-р Мария Алексиева</i>	145 стр. ИК „ФЛАТ“

Монографията е в областта на развитието на физическото възпитание и спорт в предучилищна възраст и оптимизиране на учебния процес в детската градина. Разработения „Модел за игрова двигателна дейност в обучението по физическо възпитание в детската градина“ разширява теоретичните и приложни аспекти на физическото възпитание и спорт. Обвързва ги с подобряване на междуличностните взаимоотношения, развиване на нови модели на поведение за взаимодействие на децата в предучилищна училищна възраст. Приложението на модела **дава възможност** на детските учители за **нови творчески подходи** при използването на игровата двигателна дейност. В разработката се **акцентира** върху значението на игровата двигателна дейност в обучението по физическо възпитание в четвърта подготвителна група за **подпомагане** на поведенчески промени при децата, чрез **създаване на условия** за формиране на необходими умения, компетентности и отношения в игровата дейност.

Монографията е структурирана в четири глави. В първа глава са разгледани широк спектър от теоретични и методологични постановки в разбирането на играта и игровата двигателна дейност. Вниманието се насочва към една от основните разновидности на игрите със съществено значение в детска възраст - **подвижните игри. Проучени и систематизирани** са психолого- педагогически подходи, класификации и съдържателни

аспекти на подвижните игри като основно съдържание на игровата двигателна дейност в детската градина. Теоретичният обзор на проучванията не открива достатъчно разработки за изследване на социалния ефект на подвижните игри върху поведението и междуличностните отношения на участниците, *което става и център на монографичното търсене*. **Принос към оптимизиране** на учебното съдържание в обучението по физическо възпитание в детската градина са **изведените и систематизирани** съдържателни характеристики на шестнадесет вида (обособени в групи и подгрупи) подвижни игри. **За всяка група и подгрупа подвижни игри са разкрити** същността и значението, отличителни характеристики, съдържание, функционално въздействие, методически принципи и насоки за работа. Тази част застана в основата на **новите, получени от изследването, съдържателни аспекти на тези игри**. **За създаване на стимулираща образователна среда и ефективно изпълнение** на целите на педагогическия процес в *игровата двигателна дейност* по образователно направление „Физическа култура” в четвърта подготвителна група в детската градина са обвързани разгледаните в различни аспекти *подвижни игри с образователните цели* на държавния образователен стандарт за образователно направление "Физическа култура" в предучилищна възраст. **Анализираните в стандарта компетентности се обвързват с категорията социални умения и социална компетентност**. Това произтича от очакваните резултати от обучението в предучилищна възраст, свързани с цялостното развитие на детската личност и “придобиването на съвкупност от *компетентности* - знания, умения и отношения”, по съответното образователно направление. **В обширен и групиран** в психологически обобщен аспект са представени по- значимите дефинирания на същността на социалната компетентност. **За реализираното изследване** е използван *Модел на социална компетентност* като е обвързан със съдържателните характеристики на подвижните игри и игровата двигателна дейност. Моделът на социална компетентност **е представен с описание** на основните му конструктори, което подпомага по- дълбокото разбиране на връзката между социалните умения и успешното личностно израстване на децата. Формираният, по този модел, репертоар от социални умения, съобразен с възрастта и възможностите на децата на 6-7 години, ще им даде уверен старт в училищния живот. **За целите на направеното изследване**, в изследователския инструментариум са включени компетентностите, които отговарят или се доближават максимално до способностите, заложи като *очаквани резултати* от обучението по образователно направление „Физическа култура” за четвърта подготвителна група в детската градина.

Втора глава задава целите и изследователския механизъм на емпирико-аналитично изследване. В търсенето на нови подходи за актуализиране и разширяване възможностите на обучението по физическо възпитание в детската градина пред емпиричното изследване са поставени следните цели: **Да се проучат възможностите на различните видове подвижни игри за придобиване на социална компетентност при деца на 6-7 години в обучението по образователно направление „Физическа култура” в детската**

градина. Да се изведе модел за придобиване на компетентностите, заложен в държавния образователен стандарт по образователно направление „Физическа култура” в четвърта подготвителна група в детската градина в обучението в Игровата двигателна дейност. Обекта на изследването са *подвижните игри и игровата двигателна дейност*. Предмет на изследването са подвижните игри в игровата двигателна дейност на децата на 6-7 години в четвърта подготвителна група на детската градина.

В трета глава е разгледана игровата двигателна дейност в обучението по физическо възпитание като предпоставка за формиране на социална компетентност у децата на 6-7 год. и е направен анализ на изследователските резултати. **Подробният анализ дава отговори на проучваните въпроси относно ролята на игровата двигателна дейност и по-конкретно на подвижните игри в четвърта подготвителна група на детската градина за разширяването на социалния потенциал на физическото възпитание.**

Четвърта глава представя разработения *Модел за игрова двигателна дейност в обучението по физическо възпитание в четвърта подготвителна група на детската градина*. На базата на получените резултати и направените анализи от проведеното с детските учители емпирично проучване **са изведени нови съдържателни характеристики на подвижните игри, които имат социална значимост**. Те са свързани с развиване на социални умения като предпоставка за формиране на социална компетентност при деца на 6-7 годишните деца. **Чрез новите постановки от изследването е разработен образователния модел за игрова двигателна дейност**. Целта на модела е придобиване на компетентности за личностно развитие в игровата двигателна дейност на образователно направление „Физическа култура” в четвърта подготвителна група на детската градина. **Моделът е изграден от различни видове подвижни игри и социалните умения, които в проучената възрастова група, са най-подходящи за развиване в техните условия**. Направеният опит за **разгръщане потенциала на подвижните игри като средство за развиване на социална компетентност** налага очертаването на нови подходи към използване на игровата двигателна дейност. **Изведеният модел, базиран на холистичния подход към подвижните игри и социалните умения е в синхрон с изпълнението на целите на предучилищното образование, а именно „да се използва игровата дейност за придобиване на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование”**. Крайната цел от прилагането на предложения модел за развиване на социални умения в игровата двигателна дейност е формиране на социална компетентност на деца на 6-7 годишна възраст. Монографичният труд е в потвърждение на холистичната парадигма за развитие на личността. **Дава своя принос в търсенето и създаването на условия, среда и средства за комплексно развитие на двигателната, психическата, умствената, емоционалната и социалната страна на детската личност.**

УЧЕБНИ ПОМАГАЛА И МЕТОДИЧЕСКИ ПОСОБИЯ			
1	2017	Физическо възпитание в детската градина и началното училище ISBN 978-619-7125-35-1 <i>Рецензент: проф.дпн Магдалена Глушкова</i>	286 стр. ИК „ФЛАТ“
<p>Учебно- методическото пособие е предназначено за студенти от педагогическите специалности на Бургаския свободен университет. Съобразено е с учебните програми на бъдещите детски и начални учители. Дава на студентите изходни знания и умения за бъдещата им роля в грижата за децата, развиването на тяхната моторика, физическа дееспособност и интерес към спорта. Учебното съдържание е изцяло съобразено с новите изисквания на <i>Закона за предучилищното и училищното образование (Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.)</i> и наредбите, включващи образователните стандарти по образователно направление "Физическа култура".</p> <p>Основните цели на учебното пособие са свързани с подпомагане на обучението на студентите за усвояване на съвременни научни знания и прилагане на основните методически изисквания за провеждане на занимания по физическо възпитание в детската градина и началното училище.</p> <p>Съдържанието на методическото пособие е обособено в десет основни теми, свързани с развитието на физическото възпитание и спорт в предучилищна и начална училищна възраст, оптимизиране на учебния процес в детската градина и в началното училище, повишаване на двигателната активност и двигателна култура на децата. Отделено е внимание на разширяването на теоретичната основа на адаптираната физическа активност за деца със специални образователни потребности. Принос към творческото развитие и работа на учителите са разработените теми за средствата за развиване на моториката и физическата дееспособност на децата и учениците. Подходът за представяне на многообразието от упражнения за всяка възрастова група дава възможност за лесно адаптиране на използваните средства към различни учебни програми. Приложенията са изцяло с практическа насоченост и подпомагат методическата дейност.</p> <p>Въведението в основните теми запознава младите специалисти с перспективите и предизвикателства пред физическото възпитание в предучилищна и начална училищна възраст в съвременните условия на живот. Тема 1. навлиза в значението и целите на физическата култура и физическото възпитание, ролята им за изграждане на здравословен стил на живот. Тема 2. изяснява същността на видовете основни и допълнителни средства на физическото възпитание, разкрива нови възможности пред холистичното здраве на децата, насочва вниманието към важността на превенцията и адаптираната физическа активност. Тема 3. разкрива по нов начин средствата за развиване моториката на децата и учениците. За всяка група средства са описани основните характеристики, значение, функционално</p>			

въздействие, видове, методически изисквания за подбор и приложение в заниманията по физическо възпитание. Приложени са примерни упражнения и игри за различните възрастови групи. **Тема 4.** представя закономерностите и етапността при формирането на двигателните умения и навици. Приложена е примерна система за формиране на двигателни навици. **Тема 5.** разглежда физическата дееспособност като основен принос за функционалното развитие на децата на възраст от 3 до 11 год. **Описани са с новаторски подход** средства за развиване на всяко от двигателните качества, съобразено с възрастта на децата (от 3 до 11 год.) и методическите изисквания за тяхното приложение. **Тема 6.** включва дидактическите принципи в обучението по физическо възпитание и подходи за основополагане на учебно съдържание по физическа култура за деца от 3 до 11 год. **Тема 7.** е основна за методическите знания и умения в обучението по физическо възпитание на бъдещите учители. В нея са представени методите на физическото възпитание - методи на обучение, методи за физическо натоварване, методи за организиране на двигателната дейност, методи за проверка и оценка на знания и умения. **Тема 8.** описва формите за реализиране на педагогическият процес по физическо възпитание. Те са представени поотделно за детската градина и за началното училище. За всяка форма са описани целите и задачите, съдържанието, структурата и методическите изисквания за работа. **Тема 9.** описва методите за контрол и оценка на ефекта от обучението физическото възпитание. Предлага примерна система за контрол и оценка на физическата дееспособност на децата. **Тема 10.** запознава с нормативните актове на МОН – образователни стандарти, учебно съдържание, учебни програми за предучилищно и начално училищно образование.

Практическата част в края на учебно- методическото пособие включва задачи за самостоятелна работа на студентите и приложения. **Приложенията съдържат:** примерни системи за развиване моториката и двигателните качества на децата; бланки за изготвяне на план – конспект за занимание по физическо възпитание; разработени и готови за практическо приложение план- конспекти за всяка форма на обучение по физическа култура в детската градина и началното училище; наредбите и приложенията за предучилищното и училищно образование, стандартите на новите учебни програми по физическо възпитание и спорт за I клас - IV клас. **Тези учебни материали улесняват и подпомагат** обучението на студентите от педагогическите специалности по учебните дисциплини от теорията и методиката на физическото възпитание.

2	2016	Книга за учителя в детската градина – 1 група, авторски колектив, Зорница Ганева – автор „Физическа култура“, ISBN 978-954-426-846-6	27 стр. ИК „Анубис“
3	2016	Книга за учителя в детската градина – 2 група, авторски колектив, Зорница Ганева – автор „Физическа култура“, ISBN 978-954-426-839-8	28 стр. ИК „Анубис“

4	2016	Книга за учителя в детската градина – 3 подготвителна група, авторски колектив, Зорница Ганева – автор „Физическа култура“, ISBN 978-954-426-816-9	43 стр. ИК „Анубис“
5	2016	Книга за учителя в детската градина – 4 подготвителна група, авторски колектив, Зорница Ганева – автор „Физическа култура“, ISBN 978-954-426-779-7	55 стр. ИК „Анубис“

Книгите за учителя в детската градина са част от образователната система „ПРИЯТЕЛИ“ на ИК „АНУБИС“. Тя е система за обучение, възпитание и диагностика на децата от 3 до 7 години. Книгата за учителя е част от обновената образователна система „Приятелите“ и отразява най- съвременните тенденции в педагогическата теория и практика за работа с деца от предучилищна възраст.

Книгите за учителя „Приятелите с учителите“ са разработени поотделно за първа, втора, трета подготвителна и четвърта подготвителна група.

Пособията включват теоретико- методическа част и конкретни методически насоки за работа по всяко образователно направление, вкл. „Физическа култура“, за всяка група в детската градина. Тематичното разпределение на образователното съдържание е за всяка възрастова група и е съобразено с новата документация на МОН - с Държавните образователни стандарти за предучилищно образование от 2016 г. Образователно- възпитателната система „Приятелите“ на ИК „Анубис“ е насочена към основните фигури в образователно- възпитателния процес- детето и учителя.

В съдържанието на всяка книга са включени следните части:

Въведение; Възрастови характеристики на децата; Основни концептуални цели на образователна система „Приятелите“; Основни цели; Методически насоки за работа по образователни направления, вкл. Физическа култура; Приложение Примерно годишно разпределение за работа по образователни направления.

Методически насоки за работа по образователно направление „Физическа култура“ – „Приятелите с физическата култура“

Постановката на годишното разпределение по Образователно направление „Физическа култура“ следва общата структура на изложението, като отчита съществените специфични особености при работа на учителя по това направление. **Учебното съдържание е диференцирано тематично по месеци за цялата учебна година и включва 36 седмици.** Образователното съдържание е разработено за три педагогически ситуации седмично. За всяка педагогическа ситуация е посочена темата, принадлежността ѝ към съответното образователно ядро и целта. **Описано е съдържанието за основната част** с конкретни упражнения и игри, насочени към овладяване на съответни знания, умения и отношения от децата. Съобразени са с методическите закономерности при изграждане на двигателните

навици. Дадени са методически насоки за работа и са посочени очакваните резултати.

Методическата част по Образователно направление „Физическа култура” за всяка възрастова група е разработена в съответствие с целите на стандарта по образователно направление „Физическа култура” за комплексното развитие на детето от предучилищна възраст. Включените средства, методи и форми на физическото възпитание покриват очакваните резултати по образователните ядра за предучилищна възраст „Естествено-приложна двигателна дейност”, „Спортно-подготвителна двигателна дейност”, „Физическа дееспособност”, „Игрова двигателна дейност”.

Разработените за всяка възрастова група в детската градина годишни разпределения ще подпомогнат детските учители за изграждането на стимулираща социална и образователна среда за успешни деца.

6	2010	„Ръководство за практическа подготовка на студенти по социална работа” авторски колектив, по проект №BG051PO001-3.3.03/40	246 стр. изд. “Ирита-Принт”
---	------	--	-----------------------------------

Ръководството е създадено по проект „Ефективни студентски практики по социална работа, чрез партньорство с НПО”. **Целта на проекта** е създаване на модел за адекватна подготовка на социални работници, съобразена с реалните потребности на социалната среда, чрез разработване на съвместни програми между БСУ и НПО за практическо обучение на студенти от специалност „Социални дейности и консултиране”.

Методическото пособие е разработено от авторски колектив. Авторство и в съавторство на кандидата са следните части от съдържанието на пособието:

Глава 2. Организация на практическата подготовка на студентите от специалност “Социални дейности” (Зорница Ганева)

Описани са основните принципи, правила и отговорности на студентите по време на провеждането на практическата работа в реална работна среда.

2.1. Роля и отговорности на преподавателя по практика.

Описани са ролята, принципите и отговорностите, както и основните задачи на университетския преподавател, който подпомага работата на студентите по социална работа.

2.2. Роля и отговорности на учителя по практика.

Обучителят по практика играе съществена и важна роля в обучението на студентите. Описани са ролята, отговорностите и уменията, необходими на учителя от съответната социална институция, който ще отговаря за студентите- стажанти.

2.3. Роля и отговорности на супервайзора на студентите.

Супервайзорът е независим специалист в областта на социалната работа. Посочени са отговорностите за професионалното развитие на студентите; взаимодействията му с преподавателя по практика от университета и учителя от социалната служба.

Глава 3. Базови теоретични знания, необходими на стажанта (Мария Ганева, Зорница Ганева)

Представени са основните знания, които цели да осигури Бакалавърската програма по Социална работа в Бургаския свободен университет. Логиката на теоретичната подготовка води до осмисляне на професията като всяко следващо познание да обяснява следващите умения, които минават през практически опит.

3.1. Базови умения и ценности, необходими на стажанта. (Мария Ганева, Зорница Ганева)

Уменията за социална работа са инструмент на професията, който се използва заедно със знанията и ценностите на социалния работник. Описани са ценностите и уменията, необходими да развие практикуващия студент. Уменията за социална работа с индивиди са обособени в три групи. **Представено е Примерно обучение в умения.**

СТАТИИ, ДОКЛАДИ

1	2016	„Емпатията – перспективи пред възпитанието и образованието на децата от начална училищна възраст” ISBN 978-619-7126-28-0	9 стр. Сб. „Новата идея в образованието”, БСУ
---	------	---	--

Публикацията разглежда темата за емпатията като актуално предизвикателство в съвременния свят. Това предизвикателство е обвързано с възрастовите и училищните предизвикателства пред малките ученици от начална училищна възраст. **Емпатията като важен компонент от емоционалната и социалната компетентност** е от елементите, които могат да свържат и улеснят взаимоотношенията на децата в прехода от една училищна степен към друга.

Представени са **резултатите от проучване, което е част от разработено емпирично изследване на тема „Изследване на прояви на емпатия при деца на 9 – 11 год. (начална училищна възраст)”**. В първата част на публикацията са описани теоретични постановки за: когнитивната и емоционалната традиции за развитието на емпатията, етапите в развитието на емпатията при децата, влияние на родителския стил върху емоционалното общуване на децата.

Във втората част е описано изследването. **Целта е да се установи актуалното ниво на емпатия при деца на 9-11 год.** (ученици в начална училищна възраст). Изследвани са 46 деца с „Индекс на емпатията за деца и юноши” на Брайънт (Brenda Bryant, 1982) за установяване на нивото на емпатия. Направен е анализ на резултатите и е онагледен с шест графики. **От получените резултати и основните изводи са изведени препоръки за практиката с примерни програми (тренинги) за развиване на емоционална компетентност у деца в начална училищна възраст.**

Установеното актуално ниво на емпатия на изследваните деца в начална училищна възраст провокира търсенето на нови подходи за нейното развитие, съобразени с актуалните форми на общуване на съвременните деца. Емпатията остава предизвикателство пред децата, възрастните и изследователските интереси.

2	2016	„Измерения на свободната воля при юноши и студенти”, съавтор ISBN 978-619-7126-28-0	8 стр. Сб. „Новата идея в образованието”, БСУ
<p>Докладът представя данни от проучване на автономното развитие в юношеството и младостта. Изследването се основава върху съществуващите психологични възгледи за същността и развитието на автономността и нейните видове: поведенческа, когнитивна и емоционална. Целта на представеното изследване е да се установи равнището на развитие на автономността в юношеска възраст и в младостта, наличие на значими различия в изследваните възрастови периоди. Акцентът е влиянието на равнището на автономност върху формирането на семантичното пространство на понятия, които са свързани с академичния успех и субективното усещане за контрол върху живота у юношите и младите хора. Проучена е динамиката на развитие на автономността на личността в различни възрастови периоди (юношество и младост). Изследвани са различията в приписването на смисъл на понятия, свързани с нагласите към учебния труд и академичното представяне у младите хора в средното и висше училище. Получените данни потвърждават развитието на автономността през младостта.</p>			
3	2015	„Новите идеи за емоционалната интелигентност” ISSN 1313-9924	8 стр. сп. ”Съвременна хуманитаристика” бр.1/2015, БСУ, Фонд Научни изследвания МОН
<p>Представената статия е възможност за обсъждане на нови и различни гледни точки за връзката между различните науки, които са от значение за емоционалната интелигентност. Тя разглежда взаимовръзката между психология и физиология, нова теория за функционирането на нашето съзнание – <i>mindsight</i>, задачите на емоционалния, рационалния и социалния мозък, емпатията и емоционалния синхрон, значението на „биологичния танц” между двама души за тяхното здраве.</p> <p>В диалога между психология и физиология са посочени различни подходи към човешкото поведение от гледна точка на специалистите от двете науки. Търси се холистичното разбиране за човека, което ще подпомогне интегрирането на разликите между двете науки.</p> <p>В диалога в нашето съзнание е представена Теорията на <i>Mindsight</i> на Dan Siegel. Тази теория за силата на ума разкрива области, които досега не са били интегрирани по начин, по който да докажат, че съзнанието на човека може да промени вътрешния му свят и преживявания. <i>Mindsight</i> позволява да организираме и хармонизираме вътрешните си функции и чрез ума да се създаваме като здрави личности.</p> <p>В диалога между мозъците се обсъждат емоционалния, рационалния и социалния мозък. Коментира се работата на водещи изследователи по ключови понятия като социална</p>			

<p>чувствителност на мозъка; резониращи връзки и плодотворните контакти за житейска удовлетвореност; емпатията - „рожбата на самоосъзнатостта“; емоционалните ритми на междуличностните взаимоотношения.</p> <p>Направен е обзор на новаторски открития за емоционалната архитектура и функциониране на мозъка и новия поглед върху нашите емоционални междуличностни взаимоотношения, които предлагат обяснение за най- озадачаващите моменти в живота ни, когато чувствата потъпкват всяка рационалност. Изследванията акцентират върху разбирането на взаимодействието на мозъчните структури, които управляват емоционалните моменти и ни разкриват много за начина, по който усвояваме емоционалните си навици. Това ни дава добра перспектива да ги превърнем в поведение на емоционално интелигентна личност.</p>			
4	2014	<p>„Социалната компетентност - надежден компас в социалните взаимоотношения и публични комуникации”</p> <p>ISBN 978-954-8468-96-1</p>	<p>9 стр.</p> <p>Сб.„Иновации в прилагането на електронни форми на дистанционно обучение“, БСУ</p>
<p>Публикацията разкрива значимостта и актуалността на социалната компетентност за повишаване на качеството на живот и развитие на младите професионалисти. Тези важни същности на социалната компетентност се реализирани като съдържателни характеристики на нова дисциплина в Магистърската програма на Бургаския свободен университет <i>„Публични комуникации и социална психология“</i>. Програмата е от новите форми за обучение в БСУ – дистанционното обучение. Това обучение е динамичен и актуален отговор на съвременните изисквания за качествено образование в България.</p> <p>В публикацията е представено съдържанието на курса, което е съобразено както с конструктите и процесите на <i>социалната психология</i>, така и с отличителните аспекти на <i>публичните комуникации</i> – изграждане и поддържане на връзки, съдействие, разбиране и сътрудничество, социална и емоционална комуникация, социална отговорност. Потърсени са обединяващи постановки като социална комуникация и взаимодействие, компетентност – социална, емоционална и комуникативна, доверие, управление на промяната, междуличностна ефективност, активна съпричастност.</p>			
5	2014	<p>„Актуализиране на тренингови програми за социална работа”</p>	<p>8 стр.</p> <p>Сб „Образование и бизнес за ефективна реализация на младите хора на пазара на труда”, БСУ</p>
<p>В унисон с мисията на Бургаския свободен университет в доклада са представени нови идеи в образованието по социална работа, по- конкретно- работата по актуализиране на учебни програми. Дейността по отговаряне на критериите за</p>			

качествено съвременно образование е част от проекта на Бургаския свободен университет „Актуализиране на учебните програми във висшето образование в съответствие с изискванията на пазара на труда“. На базата на основните изисквания на анкетираните (по проекта) работодатели за необходимите и търсени знания и компетенции на студентите от специалност "Социални дейности и консултиране" са актуализирани две от практическите дисциплини.

В Бакалавърска програма е "Кинезитерапия (Двигателна терапия)", в категорията Социални услуги в помагащите професии. **Актуализираните цели са:** *Студентите да разширят своите разбирания и знания за потенциала на човешкото тяло и груповото взаимодействие; да разберат ефекта от ученето чрез преживяване; да придобият умения за работа с различни целеви групи. Да създават практически занимания за социална работа с тези хора; Влизане в ролята на Водещ на групата; Да изследват в реална работна среда ефекта от този метод.*

Магистърският курс „Формиране на емоционална компетентност“ представлява практическо обучение в знания и умения за личностно развитие и емоционално образование на студентите. Този курс е разработен с цел да се създадат условия и предпоставки за приложна дейност на студентите в областта на социалната работа и консултиране. **Съдържанието на дисциплината е обновено с нови теми и постановки и включва два нови модула, теоретичната част се поднася интерактивно и въвежда в практическото взаимодействие.**

В образователния процес в Бургаския свободен университет създаването на нови, актуални и интересни възможности за развитие на студентите винаги е приоритет. Участието в проекта и въведените нови творчески промени в учебните програми са един от етапите на постоянното търсене и прилагане на най- добрите образователни практики.

6	2013	„Емоционални аспекти в управление на промяната - нови перспективи пред социалния консултант“ ISBN 978-954-9370-95-9	7 стр. Сб. „Знанието – традиции, иновации, перспективи“, БСУ
---	------	--	---

Целта на разработката е да се представят модели, подходи и изследвания в управление на промяната и най- вече се изведе на преден план емоционалния аспект на прехода, където **професионалната намеса/ интервенция на социалния консултант** ще доведе до по- голяма ефективност на процеса. Да се разкрие мястото на емоционалния фактор в процеса на *промяната и нейното управление* и потребността от развиване на емоционални умения за ефективно развитие на личността или организационната култура по време на кризи и трансформации.

Управлението на промяната (Change management, от англ.) е „структуриран подход за промяна на индивидите, групите, организациите, който прави възможен прехода от една сегашна структура към една желана бъдеща структура. *Управлението на промяната*

осигурява методи и средства за разпознаване и разбиране на промяната и човешкото въздействие върху прехода. Този новаторски подход може да се разглежда от индивидуална или от социална (организационна) гледна точка”.

В публикацията са описани са над десет модела, ключови принципи и различни аспекти на процеса на *управление на промяната* на утвърдени в сферата изследователи от международното поле. От направения обзор са изведени от автора общите стъпки, елементи и принципи в подходите и методите за управление на промяната, които показват възможността за професионалната намеса от страна на социалния консултант като една нова перспектива за тези професионалисти. Те могат да бъде професионално полезни в подкрепата както на отделната личност, така и на лидерите/ мениджърите и всички участници в процесите на промяна.

7	2013	„Адаптирана физическа активност за деца със специални образователни потребности”	8 стр. Сб. Работа с деца със СОП, БСУ
---	------	--	--

Публикацията разглежда темата за ***адаптираната физическа активност*** и нейните възможности за по- пълноценен живот на децата със специални образователни потребности. Тя се определя като „**движение, физическа активност и спортове**, в които се набляга на интересите и индивидуалните различия и способности на лицата с ограничени възможности, като: лица с увреждания / инвалидности / нарушен здравен статус или възрасти” (Международна федерация по Адаптирана физическа активност, 1973 г.). Описани са най-важните задача на адаптираната физическа активност, които се състоят в това да се открият ресурсите на клиента, да се открият неговите силни и слаби страни, след което да създаде индивидуална програма за работа с този клиент като се приложи **екологичния подход**. **Чрез *двигателната дейност* може да се постигнат положителни промени, както върху тялото, така и върху разума и духа.** Тя ще повиши своята полезност, ако средствата ѝ бъдат адаптирани, модифицирани в най- добрия интерес на потребностите на клиентите, за да спомогне за емоционалната, физическата и сензорна интеграция на индивида, да съдейства на процеса на промяната, да допринесе за поддържане баланса между тяло-разум-дух.

Във връзка с тези ценности и изходни постановки са изведени и описани потребностите на децата със специални образователни потребности – базови и специфични в контекста на адаптираната физическа активност. Посочени са средствата и особеностите при подбора на средства за програми за адаптирана физическа активност за деца с физически увреждания, с умствени увреждания, с увреждания на слуха, със зрителни увреждания, с езиково- говорни затруднения. Индивидуалният подход при адаптираните двигателни занимания има много важно значение при работата с децата със СОП.

Адаптираната физическа активност е част от комплекса от методи, които могат да

<p>допринесат за развиване на ресурса на децата със специални образователни потребности за по- независим живот и по- пълноценно включване в социалната среда. Смисълът на адаптираната двигателна дейност е децата да участват в дейности, които им доставят удоволствие в свободното време като усъвършенстват сами своя интелект, физика и духовност.</p>			
8	2012	<p>„Очаквания за професионална реализация и кариерно развитие на студенти от специалност „Социални дейности” от БСУ” ISSN 1311-221-X</p>	<p>7 стр. Годишник на БСУ том 27</p>
<p>Статията представя проведено анкетно проучване сред 60 студента, абсолвенти, от IV курс на специалност «Социални дейности» към Центъра по хуманитарни науки в Бургаския свободен университет. Това е края на обучителния етап в университета и младите хора са на прага на нов етап от развитието си – професионалната реализация. Специалност „Социални дейности” е динамична и съвременно развиваща се специалност. Тя има гъвкав подход към бързо променящата се социална среда и кризисните условия, пред които се изправя. Завършващите специалисти – социални работници – са поставени пред не леката задача да се реализират на професионалното поле в сферата на социалната работа. <i>Дали знанията и уменията, които са натрупани от обучението в БСУ, дават увереност и мотивация за успешна професионална реализация на студентите в съвременна България?</i></p> <p>Цел на изследването е да се проучат нагласите и очакванията за реализация на студентите, завършващи специалност „Социални дейности” от БСУ. Да се изследва самооценката на абсолвентите за уменията им за започване на работа след дипломирането им. Направеният анализ на резултатите от анкетното проучване даде възможност за извеждане на положителни изводи за обучението на студентите в Бакалавърската програма по „Социални дейности” в БСУ.</p> <p>Изследването насочва вниманието и към акценти, които да се подобрят с цел по- гъвкав отговор на съвременните изисквания на социалната и професионална среда. Необходимо е да се обърне внимание на това, че не са посочили специфичните за социалната работа умения като свои силни професионални умения. Наша задача е да ги мотивираме да бъдат по- смели, да бъдат отворени за новото, да търсят промяната, да предизвикват статуквото. Да ги стимулираме да оценят и малкия успех в своето ежедневие, за да израстват с усещането за успешни млади хора, които имат потенциал за по- големи успехи. Анкетата разкри, че в близко бъдеще абсолвентите се виждат да работят в социалната сфера и институции, което е добър показател за тяхната ангажираност и интерес към специалността „Социални дейности”.</p>			

9	2011	<p>„Емоционалното образование на студентите - теория и практика” ISBN 978-954-9370-81-2</p>	<p>6 стр. Сб. „Взаимодействието теория- практика: ключови проблеми и решения”, БСУ</p>
<p>Емоционалното образование е част от учебните дисциплини „Интраперсонална и интерперсонална комуникация” и „Социална рехабилитация на деца в неравностойно социално положение” (2011г.). То предоставя възможност за формиране на адекватен емоционален и социален инструментариум у студентите. Да разберат през собствените си преживявания потребността от емоционална грамотност. Практическата част на курсовете включва упражнения, насочени към разпознаване, разбиране на собствените емоции и мотивиране за изпробване на по-успешен модел на поведение в междуличностните взаимоотношения. Трудностите, които изпъкнаха и предизвикаха самите студентите да се замислят по различен начин за себе си и своя емоционален и социален живот, провокираха и последващото проучване.</p> <p>Цел на представеното изследване е да се проучи модела на емоционални и социални умения на студентите. Да се оптимизира практическата работа със студентите, което да развие техните умения с цел по-успешната им реализация като личности. В проучването участваха 30 студента от специалности «Връзки с обществеността» (2 курс) и «Социални дейности» (Магистри) от Бургаския свободен университет. Получените данни са на базата на самооценъчен инструмент.</p> <p>Анализираните резултати дадоха добра възможност за подбръване на обучението на студентите. Във връзка с вътреличностната стабилност и адекватни личностни нагласи към успех и удовлетвореност от живота, обучението в емоционална грамотност, макар и в толкова късен етап от личностно образование, има изключителна важност, актуалност и потребност. От огромно значение за израстването на студентите като успешни личности е мотивирането им към по-дълбоко разбиране в изучаването и прилагането на емоционалните умения.</p>			
10	2010	<p>„Двигателната терапия като метод в социалната работа” ISSN 1310-3393</p>	<p>6 стр. Научно-методическо списание „Спорт и наука” изв.бр. 2/2010, изд. НСА, МФВС</p>
<p>Публикацията насочва вниманието към разкриване на същността на двигателната терапия в социалната работа. Представен е нейния съществен принос за обогатяване на инструментариума на социалния работник за работа с клиентите. Тя е достъпна, взаимодействаща и много ефективна като метод за хора с физически, ментални, емоционални и социални проблеми. Този факт отразява потребността на съвременния човек от поестествени, комплексни начини за постигане на хармония, в която разумът и чувствата, духът и тялото играят пълноценна роля.</p>			

Физическата култура като водещ представител на науките за човека, за неговото тяло и функции, е полезна изключително много със своите средства, методи и форми за подобряване на цялостното състояние на всеки човек, особено на този, който има определени проблеми. Проблемите могат да бъдат свързани с физически, интелектуални, емоционални или социални потребности.

Двигателната терапия в социалната работа е процес, използващ движението и танца да спомогнат за емоционалната, физическата, сензорната и социалната интеграция на индивида. Тя е едно възможно средство за постигане на психична, двигателна и социална хармония. Методът се основава на познаване на теориите за човешкото развитие и психичните процеси в живота на човека. Тя позволява на клиента да се себеизразява и себеосъзнава в присъствието на обучен специалист.

СПИСЪК С ПУБЛИКАЦИИ до 2010 год.

ГОД.	№	ЗАГЛАВИЕ	СТР.	ИЗДАТЕЛСТВО
Учебни помагала, методически пособия				
2006	1	„Ръководство за разработване на проект за хуманитарни цели”, Зорница Ганева, Мария Ганева, Дияна Видева ISBN 954-9370-33-X	217	изд. “Ирита-Принт”
2005	2	“Двигателна терапия” Мария Ганева и Зорница Ганева ISBN 954-9370-15-1	164	изд. “Ирита-Принт”
2004	3	“Професионални умения за хуманитарните специалности” 1 Мария Ганева и Зорница Ганева ISBN 954-9370-02-0 (42)	188	изд. “Ирита-Принт”
2004	4	“Професионални умения за хуманитарните специалности” 2 Мария Ганева и Зорница Ганева ISBN 954-9370-06-2 (41)	170	изд. “Ирита-Принт”
Статии, доклади				
Физическо възпитание и спорт, адаптирана физическа активност				
2007	1	“Подвижните игри – средство за лично развитие” ISBN 978-954-731-354-5	8	Сб. „Православни образователни четения”, Бургас
2007	2	„Двигателни тренинги в практическото обучение на студентите по социална работа” ISBN 978-954-305-232-5	5	Сб. „Българската асоциация за образование по социална работа”, София
2004	3	"Спортът като регулатор в процеса на глобализация" ISBN 954-9370-12-7	6	Сб. "Предизвикателства пред образованието и науката в контекста на глобализацията", БСУ
2003	4	“Физическото измерение – принос към социалната адаптация на децата от началното училище” ISSN 1311-221-X	4	Годишник на БСУ том 9
2003	5	"Физическото възпитание - с ново значение в хуманитарните специалности" ISBN 954-9370-02-X	7	Сб. „Хуманитарното знание-традиционни опори и актуалност”, ЦХН, БСУ
2001	6	“Интегрираният подход- нова философия в развиващото въздействие на физическото възпитание за децата от 3 до 10 годишна възраст” ISSN 1311-3321	3	Сб. “Интеграцията детска градина – начално училище”, Русе

Личностно развитие, социална и емоционална компетентност				
2008	7	„Емоционалните умения – възможности и предизвикателства” ISBN 978-954-9370-61-4	8	Сб. Научна конференция с международно участие, БСУ
2007	8	“Личностно самоусъвършенстване и екипно израстване за равни възможности” ISBN 978-954-9370-53-9	6	Сб. „Годината на равните възможности”, СД, БСУ
2005	9	“Курсът “Интра - и интерперсонална комуникация” в контекста на европейската личностна интеграция” ISBN 954-9370-36-4	4	Сб. „Комуникативни стратегии в хуманитаристиката”, ЦХН, БСУ
2004	10	“Множествените интелигентности и уменията в парадигмата на високоефективните хора” ISBN 954-9370-12-7	7	Сб. "Предизвикателства пред образованието и науката в контекста на глобализацията", БСУ
2001	11	“Емоционалната интелигентност в перспективата на хуманитарното образование” ISBN	8	Сб. “Образованието на Балканите- традиции и перспективи”, Благоевград
2000	12	“Креативната терапия - услуга за тялото, разума и духа” ISSN 1331-221-X	6	Годишник на БСУ том 4

Социална работа				
2009	13	„Социална работа, обучение, практика в търсене на социално единство” ISBN 978-954-8752-16-9	7	Сб. "Университет, практика, професия" БСУ
2009	14	„Специалност „Социални дейности и консултиране” – перспективи за развитие” ISBN 978-954-8752-16-9	8	Сб. "Университет, практика, професия" БСУ
2006	15	“Социалната работа в подкрепа на интегрираното образование” ISBN 978-954-9370-48-5	7	Сб. „Изследване и популяризиране на добри практики за интегриране на деца със СОП”, БСУ
2006	16	“Общественото знание за университетското образование по социална работа” ISBN 954-9370-39-9	4	Сб. „Университетското образование по социална работа в контекста на европейските стандарти”, СД, БСУ
2004	17	“Bulgarien: Schlechte Aussichten”, “Altweden in Europa” ISBN 3-935964-11-0	5	Bartels, Jenrich, Mabuse-Verlag, Germany
2002	18	“Die sorgen für die alten menschen in Bulgarien” /“Грижите за старите хора в България”/	.	Сп. "Altenpflege", бр. 3, март, Германия
2000	19	“Експериментално изследване на готовността на децата от домове-училища за интегриране в масовото училище” ISSN 1331-221-X	8	Годишник на БСУ том 4